

Etiske retningslinjer for tilsette og folkevalde i Seljord kommune

Revidert 2021

Revideringsoversikt

Dato	Versjon	Handsaming	Merknad
15.04.2021	1.0	Revidering, ANG og INJ	
14.06.2021	1.1	Sendt til HTV	
14.06, 23.06.2021	1.1	Gjennomgang med HTV	
17.08.2021		Handsaming i AMU	Vedteke
18.08.2021		Fyrste handsaming i ADMU	Utskiling av etiske retningsliner. <i>Etiske retningsliner</i> skal omfatte tilsette og folkevalde.
18.11.2021	1.2	Ny handsaming i ADMU	
25.11.2021	1.3	Handsaming i formannskapet	
02.12.2021	1.3	Endeleg vedtak i kommunestyret	Vedteke

Innhald

Revideringsoversikt.....	1
Innhald	2
1.1 Grunnleggande etiske retningslinjer	3
1.1.1 Omdømme og truverd.....	3
1.1.2 Openheit.....	3
1.1.3 Ytringsfridom.....	3
1.1.4 Lojalitet.....	3
1.1.5 Habilitet.....	4
1.1.6 Leiling og ansvar	4
1.1.7 Lån av utstyr	4
1.2 Retningslinjer for næringslivskontakt og mottak av gåver.....	4
Hovudregel.....	4
1.2.1 Konkretisering og klargjering av åtferd.....	4
1.2.2 Gåver	5
Varer, tenester, pengar	5
Hugseregel	6
Hugseregel	6
1.4 Interessekonfliktar.....	7
Habilitet - Integritet.....	7
Eksempel på saker som kan skape interessekonfliktar	7
Hugseregel	8

1.1 Grunnleggjande etiske retningsliner

1.1.1 Omdømme og truverd

Alle tilsette og folkevalde i Seljord kommune pliktar å utføre sine oppgåver og opptre utåt på ein etisk forsvarleg måte, slik at det bidrar positivt til kommunens omdømme og truverd i lokalsamfunnet. Seljord kommune sine tilsette og folkevalde skal opptre som gode tenesteytarar overfor innbyggjarane, der respekt og service skal prege arbeidet.

Medarbeidarar og folkevalde skal vere seg bevisste at dei legg grunnlag for innbyggjarane sin tillit og haldning til kommunen.

1.1.2 Openheit

Tilsette og folkevalde har eit felles ansvar for å skape eit godt arbeidsmiljø, og utvikle ein kultur prega av openheit og integritet.

Eit arbeidsmiljø prega av openheit er ein viktig føresetnad for god etisk åtferd. Det skal vere openheit og innsyn i forvaltninga, slik at offentlegheita kan gjere seg kjent med kommunens verksemd. Tilsette og folkevalde skal gje korrekte opplysningar til andre myndigheiter, selskap, organisasjonar, innbyggjarar og kollegaer.

Openheit og innsyn skal vere i tråd med Offentleglova. Informasjon som er unntatt offentlegheit etter lova, skal ikkje bli gitt vidare til andre enn dei som er part i saka.

1.1.3 Ytringsfridom

Tilsette har på lik line med alle andre ein grunnleggjande rett til å delta i offentlig debatt, også om kommunens verksemd. Tilsette har i tråd med kommunelova rett til å drive politisk arbeid på lik line med andre innbyggjarar i kommunen. Den einskilde har ansvar for at ytringar ikkje kjem i konflikt med lojalitets- og teieplikta. Teieplikta gjeld også etter at vedkomande har avslutta tenesta eller arbeidet.

Ytringsfridom må ikkje bli forveksla med offisiell uttale på vegne av Seljord kommune, då slike uttaler kjem frå kommunen si øvste leiing.

Presseuttale for Seljord kommune kjem frå ordførar eller rådmann, eller andre som får delegert denne oppgåva.

1.1.4 Lojalitet

Tilsette og folkevalde plikter å sette seg inn i og følgje norsk lov, gjeldande rettsreglar, lokale avtaler og etiske retningsliner. Det høyrer med til lojalitetsplikta at den tilsette legg eit forsvarleg fagleg skjønntil grunn i utøving av tenesta. Tilsette har eit ansvar for å gjere seg kjent med politiske, faglege og andre avgjersler og føringar innan sitt fagområde, og skal utføre sine arbeidsoppgåver i tråd med desse.

Tilsette har også rett til å seie frå om kritikkverdige tilhøve utan at det får negative konsekvensar. Seljord kommune har eigen rutine for varsling.

Det å ha plikt til å følgje pålegg og instruksar inneber ikkje plikt om å gjere noko ulovleg eller uetisk.

1.1.5 Habilitet

Tilsette og folkevalde skal opptre på ein slik måte at det ikkje kan sås tvil om dei kan vere partiske. Kommunen sine tilsette og folkevalde skal unngå å koma i situasjonar som kan føre med seg konflikt mellom kommunen sine interesser og egne personlege interesser. Tilsette og folkevalde må ikkje ta del i saker der dei sjølve eller nærstående har personlege eller økonomiske interesser.

Det kan og vere tilfelle sjølv om ein ikkje er ugild etter forvaltningslova eller kommunelova.

Eksempel på slik høve kan vere:

- Familierelasjonar, rett opp- og nedgåande
- Forretningsmessige tilhøve til tidlegare arbeidsgjevar eller kollegaer
- Løna tilleggsverv som kan påverke arbeidet i kommunen
- Personlege økonomiske interesser som kan føre til at den tilsette kjem i ein konkurransesituasjon eller lojalitetskonflikt til kommunen

1.1.6 Leiing og ansvar

Det er den einskilde sitt ansvar å etterleve dei etiske grunnreglane. Leiarar har eit særleg ansvar som kulturberarar og rollemodellar. Leiarar har ansvar for at den einskilde medarbeidar har kjennskap til dei spesifikke etiske retningslinjer som finns i eininga eller avdelinga, og til å reagere ved brot på desse. Leiar har ansvar for at faglege etiske retningslinjer er gjort kjende i eininga eller avdelinga.

1.1.7 Lån av utstyr

Bruk av kommunen sine eigendeler og utstyr til private føremål kan berre skje etter skriftleg avtale med næraste overordna.

1.2 Retningslinjer for næringslivskontakt og mottak av gåver

Hovudregel

Kommunalt tilsette og folkevalde skal ikkje ta imot gåver eller andre ytingar eller fordelar som er egna til å påverke deira handlingar i tenesta. Kommunalt tilsette og folkevalde må ikkje bruke si stilling eller rolle til å skaffe seg sjølv eller andre ein uberettiga fordel. Dette gjeld også i tilfelle der desse fordelane ikkje vil påverke deira handlingar i tenesta.

Seljord kommune er ein liten kommune der det er stor sjanse for at ein tilsett, folkevald og ein leverandør eller tenesteytar har privat relasjon eller vennskap. Retningslinjene må derfor bli tolka i lys av dette, samtidig som tilsette og folkevalde må vere svært bevisst på sine handlingar, rolle og avgjersler. I slike tilfelle er det å drøfte saka med næraste leiar ekstra viktig.

1.2.1 Konkretisering og klargjering av åtferd

I det fylgjande er ei rekkje situasjonar beskrive i ein tabellarisk oversikt. Eksempla blir vurdert som relevante innanfor feltet næringslivskontakt, men dekker på ingen måte alle situasjonar. Det er verken ønskeleg eller mogleg å detaljregulere den einskilde sin åtferd i ein kvar samanheng. Retningslinjene er såleis meint å peike på ønska vurderingar og ønska åtferd med tanke på ein del

etiske problemstillingar som kommunens tilsette og folkevalde vil kunne komme borti i si tenesteutøving.

Oppstår det situasjonar ein er usikker på handsaminga av, bør dette ble diskutert med næraste leiingar. Openheit er i mange tilfelle det viktigaste middelet for å unngå mistanke om uheldig samanblanding av private og profesjonelle interesser.

1.2.2 Gåver

Varer, tenester, pengar

Tilsette og folkevalde i Seljord kommune skal ikkje, verken for seg sjølv eller andre, ta i mot – eller legge til rette for å motta – gåver, reiser, hotellopphald, bevertning, rabattar, lån, seksuelle tenester, andre ytingar eller fordelar som er egna til, eller som av gjevaren er meint, å påverke deira handlingar i tenesta. Kommunes tilsette og folkevalde må ikkje bruke si stilling til å skaffe seg sjølv eller andre ein urettmessig fordel. Dette gjeld også i tilfelle der desse fordelane ikkje vil påverke handlingane i tenesta. Unntak kan vere gåver av ubetydeleg verdi, som enkle suvenirar og gåver av rein symbolfunksjon. På same måte skal ein vise aktsemd med omsyn til å gje gåver. Det vil kunne bli sett på som korrupsjon å motta eller tilby gåver eller fordelar i kraft av si stilling eller politiske rolle.

Uakseptabel	Vurdering i kvart einsskilde tilfelle	Akseptabelt
Personlege gåver utan spesiell anledning	Personleg gåve av ubetydeleg verdi ved høgtid eller arrangement frå leverandør	Profilartiklar av ubetydeleg verdi (suvenirar, etc.)
Private rabattar på varer, seksuelle eller andre tenester frå samarbeidspartar og leverandørar	Gåve det er vanskeleg å vurdere verdien av	Gåver til verksemda ved anledningar, som blommar, konfekt etc. (ikkje personleg gåve)
Å motta gåver i rolla som beslutningstakar	Bruk av leverandørens rabattar til fordel for verksemda	Gåver av ubetydeleg verdi, når du for eksempel har halde foredrag eller gitt ein presentasjon
Å ta imot lån eller pengegåve		
Å ta imot gåver i rolla som premissleverandør		

Hugseregel

- Utgangspunktet er at gåver ikkje skal tas imot
- Kan føremålet med gåva vere å påverke deg?
- Kan gåva vere egna til å påverke deg?
- Korleis kan det å motta gåve bli oppfatta av offentlegheita?
- Tvilstilfelle skal ein ta opp med næraste leiar

1.3 Bevertning, reiser og opplevingar

I forholdet mellom kommunal forvaltning, politikk og næringsliv er det naturleg med ein viss bransjekontakt. Ein skal vere varsam slik at ein ikkje set seg i en situasjon som sår tvil om integriteten. Med integritet meiner vi ein persons evne til å vere reieleg, ubestikkeleg og i stand til å ivareta omsynet til det å vere uavhengig.

Hovudregelen er at kommunen sjølv skal dekke kostnadane når tilsette eller folkevalde deltar på reiser, kurs og arrangement m.m. Det finnes einskilde situasjonar der det likevel kan vere akseptabelt at andre dekker kostnadar innanfor ein nøktern ramme.

Uakseptabelt	Vurdering i kvart einskilde tilfelle	Akseptabelt
Faglege/ikkje faglege turar/arrangementet dekka av andre enn arbeidsgjevar	Deltaking med partner	Nøktern arbeidslunsj eller tilsvarande middag
Bevertning eller liknande som er egna til å påverke i samanheng med potensielt innkjøp	Relasjonspleie ved sosiale arrangement	Fagleg arrangement der eigen arbeidsgjevar dekker reise og opphald
Fri alkohol utover det som blir servert til eit nøkternt måltid	Måltid utover det som blir rekna som nøktern arbeidslunsj eller middag	
Delta på private arrangement i firmaets lokale	Privat omgang med leverandørar og kundar	
Billetter til konsertar, idrettsarrangement eller tilsvarande. Seksuelle tenester.	Fleire invitasjonar til arbeidsmåltider i samband med same prosjekt	

Hugseregel

- Verksemda skal som den store hovudregel sjølv dekke kostnader i samband med den tilsettes eller folkevaldes deltaking på arrangement, reise og opphald
- Det du får spandert må tole offentleg merksemd
- Tvilstilfelle skal ein ta opp med næraste leiar

1.4 Interessekonflikter

Habilitet - Integritet

Det er viktig å ha et bevisst forhold til dei situasjonar der egne interesser kjem i konflikt med arbeidsgjevars interesser. Forvaltningslova inneheld habilitetsreglar som har som føremål å sikre tilliten til den kommunale forvaltninga. Med habilitet meiner ein den tilsette eller folkevaldes evne, mynde og kompetanse til å behandle eller treffe avgjerse i ei sak.

Kommunalt tilsette bør ikkje ha ekstraverv og biverv, styreverv, eller anna løna oppdrag som ikkje går i hop med arbeidsgjevars legitime interesser, eller er egna til å svekke tilliten til forvaltninga.

Eksempel på saker som kan skape interessekonflikter

Uakseptabelt	Vurdering i kvart einsskilte tilfelle	Akseptabelt
Behandle saker til familie eller nære vener	Bruk av arbeidsgjevars leverandørar til private føremål	Offentlege verv
Drive sakshandsaming som ikkje er dokumenterbar eller mogleg å spore	Privat omgang med leverandørar	Bruk av ytringsfridom
Handsame saker, som å vurdere tilbod frå leverandørar, der du er styremedlem eller har eigarinteresser		
	Delta i konkurranse eller inngå kontrakt om innkjøp med kommunen	
	Privat kjøp av fast eigedom og gjenstandar frå eigen arbeidsgjevar	
	Bruk av eksterne rådgjevarar ved utarbeiding av spesifikasjonar	
	Bruk av kommunalt tilsette i marknadsføring av leverandørar	

Hugseregel

- Har eg private kontaktar der det kan bli stilt spørsmål ved min habilitet?
- Korleis vil tilhøvet bli oppfatta av offentlegheita?
- Habilitet og interessekonfliktar skal alltid bli vurdert ved innkjøp
- Tvilstilfelle skal ein ta opp med næraste leiar